

มากมำเเนด

เพื่อ สิ่งแวดล้อมที่ดี

*ผศ.ดร.สุพนันี ขวณสนธิ

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่มีพฤติกรรมพื้นฐานเช่นเดียวกับสัตว์ทั้งหลายบนโลกนี้ คือมีการหายใจ กินอาหาร ขับถ่าย สืบพันธุ์ เป็นต้น แต่มนุษย์นับว่าเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดเดียวที่มีการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในด้านต่าง ๆ เหนือกว่าสัตว์ทั้งหลาย มนุษย์จึงเป็นสัตว์ชนิดเดียวเช่นกันที่ได้นำเอาทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายในโลกนี้ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างที่สัตว์อื่นไม่มี มนุษย์จึงสมญานามตัวเองว่าเป็น **สัตว์ประเสริฐ**

มนุษย์หาประโยชน์จากทรัพยากรรอบตัวมาใช้เป็นเวลานานนับล้าน ๆ ปีแล้ว แต่ทรัพยากรก็ยังมีอยู่มากมายใช้ไม่หมดเพราะมนุษย์ยังมีจำนวนน้อย เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงปัจจุบันมนุษย์ดูเหมือนจะเอาเปรียบสิ่งมีชีวิตอื่นในโลกมากขึ้นทุกที ไม่ว่าสิ่งมีชีวิตนั้นจะเป็นพืชและสัตว์ รวมทั้งสิ่งที่ไม่มีชีวิตอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น มนุษย์ขุดเจาะน้ำมัน ขุดหาแร่ธาตุต่าง ๆ ในพื้นดินขึ้นมาใช้จนกระทั่ง

ทรัพยากรเหล่านี้กำลังจะหมดไปในอนาคตอันใกล้นี้ ป่าไม้ซึ่งนับเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและเป็นอาหารของสัตว์ก็ถูกมนุษย์บุกรุกโค่นเอามาใช้ประโยชน์ โดยไม่คำนึงว่าสัตว์และพืชเหล่านั้นจะถูกทำลายจนสูญพันธุ์ไป หรือแหล่งน้ำที่เคยเป็นน้ำใสไหลเย็นเห็นตัวปลาก็กลายเป็นแหล่งน้ำที่ดำคล้ำเต็มไปด้วยขยะและน้ำเสียจากบ้านเรือนรวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เห็นแก่ตัวปล่อยของเสียลงแม่น้ำลำคลองทุกวัน ๆ จนกระทั่งสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในน้ำนั้นไม่สามารถจะทนรับสภาพน้ำเน่าเสียได้ ในที่สุดมนุษย์นั่นเองที่ขาดแหล่งน้ำอันจะนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เช่นเคยรวมทั้งขาดแหล่งอาหารด้วย เพราะมนุษย์ใช้น้ำจากน้ำประปาแทนมนุษย์จึงมองไม่เห็นความสำคัญของแหล่งน้ำที่เคยใช้ ทำลายแหล่งน้ำนั้นด้วยความรู้ไม่เท่าทันใช้เป็นพื้นที่ทิ้งขยะแทน อากาศที่เคยบริสุทธิ์ไม่มีสารพิษก็กลับเป็นพิษขึ้นเพราะมนุษย์ผลิตรายวันขึ้นมาส่องความต้องการในการไปไหนมาไหนให้สะดวกขึ้น สร้างโรงงานเพื่อผลิตเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับมนุษย์เอง

*หัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาพื้นฐาน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

: Ed.D (Bilingual) Texas A & I University, U.S.A.

ทุกวันนี้มนุษย์จึงได้รับผลกระทบจากสิ่งที่ไม่ดีที่ตนเองทำไปหมด และนับวันจะรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนจะไม่เหลืออะไรให้มนุษย์ได้ใช้อีกต่อไป เมื่อถึงเวลานั้นก็คงจะสายเกินแก้

ขณะนี้ทั่วโลกกำลังวิตกกังวลเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมมากขึ้น เนื่องจากมนุษย์ต้องอาศัยร่วมกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์หรือเพื่อสนองความต้องการส่วนเกินของกลุ่มที่เจริญกว่า ทำให้มนุษย์ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติหรือทำลายความสมดุลของสิ่งแวดล้อมมากที่สุด แม้ว่ามนุษย์จะได้ชื่อว่าเป็นสัตว์โลกที่ฉลาด แต่เนื่องจากมนุษย์เห็นสิ่งแวดล้อมเป็นของที่หามาได้ง่าย เป็นของฟรีจึงไม่ค่อยสนใจที่จะรักษาจึงใช้ธรรมชาติเป็นดังขยะรองรับของเสียที่มนุษย์ใช้ทุกวัน และเมื่อสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมหรือใช้การไม่ได้ มนุษย์ก็ต้องเสียเงินจำนวนมากในการแก้ไข แต่ก่อนมนุษย์มองเห็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นที่เคารพบูชา มีความสัมพันธ์อันดีกับธรรมชาติ มองเห็นคุณค่า ในชนบทไทยมีวัฒนธรรมประเพณีเคารพบูชาธรรมชาติ คนไทยเรากราบไหว้ต้นไม้ แม่น้ำ ลำธาร หรือพืชพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ข้าวให้คุณ แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไป มนุษย์มองเห็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติเป็นของมีราคา เช่น มองเห็นป่าไม้มีค่ามหาศาลป่าไม้จึงหมดไปเรื่อย ๆ

เป็นที่ยอมรับได้ว่าเมื่อใดที่มีประชากรมากสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นย่อมถูกผลกระทบในการเปลี่ยนแปลงจากที่เคยเป็น การใช้ทรัพยากรย่อมเพิ่มจำนวนมากขึ้นและถ้าหากปล่อยให้ประชากรเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยขาดการควบคุมที่ดี ในที่สุดทรัพยากรธรรมชาติย่อมหมดไปและสภาพแวดล้อมย่อมเสื่อมโทรม ซึ่งแน่นอนย่อมมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์เอง

หันมาพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทุกวันนี้ สาเหตุหนึ่งเกิดจากการที่ประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะนี้มีประชากรเพิ่มขึ้นถึง 5.3 พันล้านคนแล้ว (พ.ศ. 2532-2533) หมายถึงว่าโลกมีประชากรเพิ่มขึ้น 3 คนในทุก ๆ วินาที และเพิ่มขึ้นประมาณวันละ 250,000 คน คาดว่า

ปี พ.ศ. 2543 หรืออีก 10 ปีข้างหน้าจะมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนถึง 6 พันล้านคน ด้วยอัตราการเพิ่มประชากรที่รวดเร็วเช่นนี้คาดว่าในทุก 11 ปี จะมีประชากรเพิ่มขึ้นประมาณ 1 พันล้านคน ภายในเวลา 100 ปีข้างหน้า จะมีประชากรโลกถึง 14 พันล้านคน โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนามีจำนวนประชากรโลกเพิ่มสูงมาก (ภัสสร ลิมานนท์ 2533: 4)

ประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นมาแต่ละชีวิตนั้น ย่อมหมายถึงความเปลี่ยนแปลงและความต้องการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดบนโลกแห่งนี้เพิ่มมากขึ้นด้วย ก็หมายความว่าต้องผลิตอาหารมากขึ้น ต้องมีที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น ป่าไม้จะถูกถางโค่นมากขึ้น น้ำมันจะถูกใช้เพิ่มขึ้น ขยะมูลฝอย น้ำเน่าเสีย อากาศเป็นพิษจะเพิ่มมากขึ้น และมนุษย์คงจะตายเพิ่มมากขึ้นด้วย

เป็นที่ทราบกันว่าการใช้ทรัพยากรย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ใช้ทรัพยากรและระดับการดำรงชีวิตประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมมีโอกาสใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประชากรที่อยู่ในเมืองย่อมมีอัตราการใช้ทรัพยากรมากกว่าประชากรในชนบท เพราะการดำรงชีวิตที่ต่างกันจึงมีความจำเป็นและความต้องการมากกว่า มีการประมาณกันว่าเด็กเกิดใหม่ 1 คนในประเทศที่พัฒนา เช่น สหรัฐอเมริกา ใช้ทรัพยากรเท่ากับเด็กเกิดใหม่ในประเทศอินเดีย 25 คน (สันตติ เสริมศรี 2526: 13) คนที่อยู่ในเมืองจะใช้น้ำ ไฟฟ้า บริโภคอาหารมากกว่าคนในชนบท เช่น คนอยู่ในเมืองแปร่งพันแต่ละครั้งจะใช้น้ำถึงประมาณ 4-5 ลิตร ถ้าเปิดน้ำก็ก๊อกให้ไหลไปเรื่อย ๆ ถ้าจะประหยัดเอาแปร่งจุ่มแล้วสีก้นจะประหยัดน้ำได้ถึง 3-4 ลิตร แต่แต่ละครั้งที่ใช้ส้วมชักโครกจะเสียน้ำ 15 ลิตร ถ้าจะประหยัดหากใช้ส้วมน้ำราดแทนอาจประหยัดได้ถึง 10 ลิตรต่อครั้ง คนในเมืองใช้กระดาษมาก กระดาษ 1 ต้นต้องใช้ต้นไม้ถึง 15 ต้น ในพื้นที่ที่ใช้ในการเกษตรเท่ากับคนกินเนื้อ 1 คนต้องใช้พื้นที่เลี้ยงสัตว์เท่ากับคนกินผักปลูกผัก 61 คน คนที่มีรถจักรยานยนต์ 1 คันแต่ละครั้งต้องใช้ น้ำถึง 370 ลิตร (การสัมมนาทางวิชาการ 2533: 14)

จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรที่อยู่กันมาก ๆ เช่น กรุงเทพฯ การใช้ทรัพยากรย่อมสิ้นเปลืองมากกว่าและทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมเร็วมากเช่นกัน เช่น น้ำเน่าเสียในเขตกรุงเทพฯ จะพบเห็นมากกว่าในเขตชนบท

ฉะนั้นถ้าหากปล่อยให้ประชากรโลกเพิ่มขึ้นต่อไป เช่นนี้ สิ่งตามมาคือมนุษย์จะขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัย ในที่สุดมนุษย์ก็ต้องอดตาย หนาว-ร้อนตาย เพราะเมื่อถึงเวลานั้นคงจะไม่เหลือทรัพยากรอะไร ไม่มีป่าไม้ ไม่มีเชื้อเพลิง ไม่มีแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ปลูกพืชได้อีกต่อไป นั่นคือไม่มีสิ่งแวดล้อมที่สวยงามเหลือให้เห็น และไม่มีอะไรจะให้ เป็นพืชอีกต่อไปนั่นเอง

ทางแก้ทางหนึ่งก็คือการคุมกำเนิดประชากรโลกให้มีจำนวนลดลงหรือเพิ่มให้น้อยที่สุดเพื่อชะลอการใช้ทรัพยากร และลดความเร็วในการเสื่อมของสิ่งแวดล้อม ประชากรโลกควรมีลูกแต่น้อย 1-2 คนในแต่ละครอบครัว หรือไม่มีเลยในครอบครัวที่ยากจน ถ้าหากทุกครอบครัวทำได้ก็จะช่วยให้อัตราการเกิดของประชากรเฉลี่ยของโลกลดลงเหลือครึ่งหนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นนั้นร้อยละ 90 เพิ่มขึ้นในประเทศที่กำลังพัฒนา จึงยังเป็นสถานการณ์ที่น่าวิตกมากขึ้นเพราะประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่ มักจะไม่มีความสามารถพอหรือไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะดูแลประชากรจำนวนมากภายในประเทศของตน ให้อยู่ดีกินดีในระดับมาตรฐานที่ควรจะเป็น Dr. Nafis Sadik (1990: 15) ของ UNFPA ได้กล่าวว่า “ประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศกำลังพัฒนาที่มีฐานะยากจนนั้น กำลังเป็นต้นเหตุที่สำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรด้านภาวะแวดล้อม และในทศวรรษที่ 1990 การ

เปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะถึงจุดวิกฤต ดังนั้นในช่วงเริ่มต้นของทศวรรษนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับผิดชอบในการแก้ปัญหา จำเป็นต้องตัดสินใจให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อหยุดยั้งการเพิ่มประชากรให้ได้รวมทั้งต้องแก้ปัญหาความยากจนและเร่งให้มีการอนุรักษ์ภาวะแวดล้อม มิฉะนั้นแล้วคนรุ่นเรานั้นเองที่จะเป็นผู้หยิบยื่นมรดกที่เต็มไปด้วยพิษภัยให้กับคนรุ่นลูกหลานต่อไป” ตัวอย่างที่เห็นเช่นประเทศเคนยา ปัจจุบันประชากรมีอัตราการเกิดประมาณ 4% ต่อปี อีก 30 ปีข้างหน้าจะมีประชากรเพิ่มขึ้นจาก 23 ล้านคนในปัจจุบันเป็น 79 ล้านคน หรือประเทศไนจีเรียเวลานี้มีอัตราการเกิดปีละประมาณ 3% จะมีประชากรเพิ่มขึ้นจาก 112 ล้านคนเป็น 274 ล้านคน หากเป็นเช่นนั้นหมายความว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นบนโลก จะรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างน้อยสองเท่าตัว

สำหรับประเทศไทยโครงการหมันฟรีมีชัย ของคุณมีชัย วีระไวทยะ ได้รับการยกย่องไปทั่วโลกที่ทำให้อัตราการเกิดของคนไทยลดลงจาก 3.2% มาเป็น 1.6% ต่อปี และ 1.3% ต่อปี ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2533) ถ้าไม่มีโครงการนี้เมืองไทยจะมีประชากร 64 ล้านคน แทนที่จะมี 54 ล้านคนอย่างในปัจจุบัน (พ.ศ. 2532) ความสำเร็จในการควบคุมจำนวนประชากรของประเทศไทย นับได้ว่ามีส่วนช่วยโลกอย่างสำคัญในการลดจำนวนประชากรให้น้อยลงกว่าที่ควรจะเป็น และช่วยรักษาความสมดุลระหว่างประชากรและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น (เรด สตาร์ 2532: 50-69)

ผลกระทบจากอัตราการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว ต่อการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ได้แก่

1. ปัญหาการว่างงานและความยากจน ในอดีต เป็นที่ยอมรับกันว่าปัญหาการว่างงาน เป็นปัญหาที่บั่นทอน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติที่สำคัญปัญหาหนึ่ง เพราะการว่างงานไม่ได้มีเฉพาะในกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ เท่านั้น แต่ผู้มีการศึกษาในระดับปานกลางและระดับสูง ก็ตกอยู่ในภาวะเดียวกัน โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจซบเซา เช่นในช่วงปี พ.ศ. 2527-2529 อัตราการว่างงานในประเทศไทย โดยเฉลี่ยสูงถึงระดับกว่าร้อยละ 6 และจากอัตราการเกิด ของเด็กไทยประมาณ 1.3 % คาดว่าในปี พ.ศ. 2533 ประเทศไทยจะมีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 57.13 ล้านคน ในจำนวนนี้จะมีผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานราว 31.75 ล้านคน ฉะนั้น จะมีจำนวนผู้ว่างงานประมาณ 1.6 ล้านคน เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2532 มีผู้ว่างงาน 1.4 ล้านคนเพิ่มขึ้น 7.7 % จากผู้ว่างงาน 1.6 ล้านคน เป็นการว่างงานโดยเปิดเผยประมาณ 300,000 คน เป็นผู้พร้อมที่จะทำงาน 1.3 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 4.9 ซึ่ง ปัญหาการว่างงานยังคงเป็นปัญหาควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่อีกต่อไป สาเหตุ สำคัญของการว่างงานคือการเปลี่ยนแปลงของจำนวน ประชากรและกำลังแรงงานไม่สอดคล้องกับการจ้างที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มประชากรอยู่ในอัตราค่อนข้างสูง ทำให้ แต่ละปีมีกำลังแรงงานเพิ่มประมาณ 6-8 แสนคน แต่ละปี จึงมีคนว่างงาน 2 แสนคนนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ของ ประเทศก่อให้เกิดปัญหาความยากจน ปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว ปัญหาการศึกษา ปัญหาสุขภาพอนามัย เป็นต้น

จากการสำรวจ ภาพรวมของสภาวะความยากจนใน ประเทศไทยพบว่าเมื่อปี พ.ศ. 2519 มีคนยากจนร้อยละ 30.0 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (42.96 ล้านคน) ปี พ.ศ. 2531 มีคนยากจนร้อยละ 23.70 เมื่อดูจากเปอร์เซ็นต์ คนยากจนลดลงแต่ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ เพิ่มขึ้น คือคนจนยิ่งจนลง คนรวยยิ่งรวยขึ้น เนื่องจาก

การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ประกอบกับปัญหา ความแห้งแล้งและความยากจนในชนบท รวมทั้งเกิดวิกฤติ- การณ์น้ำมันทั่วโลกทำให้เกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจ ภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรงซึ่งมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ ของประเทศ โดยเฉพาะในชนบทห่างไกลที่ประสบกับ ปัญหาความอดอยาก ขาดแคลน ขาดบริการพื้นฐานใน การดำรงชีวิต ปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย รายได้ไม่พอ ทำให้ประชากรในชนบทส่วนใหญ่เข้ามาหางานทำใน เมืองใหญ่โดยเฉพาะกรุงเทพฯ กลุ่มคนที่อพยพเข้าเมือง ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นลูกจ้าง รับจ้างทั่วไป ใช้แรงงานเป็น กรรมกร แม่ค้า พ่อค้าหาบเร่แผงลอย มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 3,000-4,000 บาท/ต่อครอบครัว ซึ่งนับว่ามีรายได้ ต่ำเกินกว่าผู้มีรายได้น้อย จึงมักจะอยู่อาศัยกันในชุมชน แออัดก่อให้เกิดปัญหาค้นยากจนในเมืองเพิ่มขึ้น จากการ สำรวจชุมชนแออัดในกรุงเทพฯปี พ.ศ. 2531 พบว่ามีจำนวน สลัมหรือชุมชนแออัดเพิ่มขึ้นจาก 1,020 แห่ง ในปี พ.ศ. 2529 เป็นประมาณ 1,200 กว่าแห่ง จำนวนผู้อาศัย ประมาณ 1.22 ล้านคน หรือร้อยละ 22.3 ของประชากร ในกรุงเทพฯทั้งหมด (ประมาณ 5 ล้านกว่าคน) นอกจาก ชุมชนแออัดแล้วยังมีชุมชนได้สะพานและที่นอนกันเคลื่อน บริเวณท้องสนามหลวง

ปัญหาค้นยากจนในเมืองและชุมชนแออัดก่อให้เกิด ปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการสร้างงานในเมืองไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้เกิดการว่างงาน การใช้ทรัพยากร เช่น น้ำ ไฟฟ้า การบริการทางสังคม การจราจรเพิ่มขึ้น การเสื่อมโทรม ของสิ่งแวดล้อมในชุมชนแออัดจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและ รุนแรงมากกว่าในเขตเมืองส่วนอื่น

2. ปัญหาสังคม จากปัญหาเศรษฐกิจหรือปัญหา ความยากจนในชนบท ทำให้ผู้ปกครองไม่นิยมให้บุตรหลาน ได้เรียนต่อเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว แต่ต้องการ ให้ออกมาทำงานหารายได้จนเจ็ครอบครัวยากยิ่งหนึ่ง ทำให้คุณภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ เมื่ออพยพ มาทำงานใช้แรงงานในกรุงเทพฯ แรงงานเหล่านี้มักจะ

ไม่สามารถเรียนรู้เข้าใจปัญหาหรือปรับตัวได้ดีเท่าผู้ที่ใช้แรงงานที่มีการศึกษาสูงกว่า รายได้ที่ได้จึงอยู่ในระดับต่ำ มีรายได้ไม่แน่นอนหรือว่างงาน จึงไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ จากการที่มีรายได้ไม่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต ทำให้ต้องดิ้นรนเพื่อการอยู่รอดในรูปแบบต่างๆ เช่น ก่ออาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย ปล้นฆ่า จี้ราวทรัพย์ เป็นต้น จากสถิติคดีอาญาทั่วประเทศจากกองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ ช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม ปี พ.ศ. 2532 และ 2533 “คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์มีจำนวนทั้งสิ้น 38,743 และ 33,686 ตามลำดับ เฉพาะคดีลักทรัพย์ คดีเดียวมีจำนวนถึง 31,975 และ 27,564 ราย จี้ราวทรัพย์ 1,028 และ 1,019 ราย ชิงทรัพย์ 2,124 และ 1,807 ราย ปล้นทรัพย์ 1,164 และ 985 ราย คดียาเสพติด 60,659 และ 64,800 ราย และคดีอื่นๆ อีกมาก ทำให้รัฐต้องเสียเงินในการปราบปรามเฉพาะคดีปราบปรามยาเสพติดซึ่งประมาณปี พ.ศ. 2534 ถึง 106 ล้านบาท ประมาณว่าผู้ติดยาเสพติด 1 คนใช้เงินซื้อยาคนละ 100 บาท ในเวลา 1 ปี ต้องเสียเงินเพื่อการนี้ถึง 36,000 บาท เมื่อรวมจำนวนผู้ติดยาทั้งหมดประมาณ 6 แสนกว่าคน เป็นเงินถึง สองหมื่นล้านบาท” นอกจากนี้ผู้ติดยา มักเป็นผู้ที่มีคุณภาพต่ำขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลต่อเศรษฐกิจการพัฒนาประเทศและก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาด้วย

ผู้มีรายได้น้อยที่อาศัยตามแหล่งชุมชนรวมทั้งคนยากจนที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด เพื่อมาหางานทำในกรุงเทพฯ เมื่อถูกเศรษฐกิจรัดตัวมาก ทุกคนพยายามดิ้นรนหารายได้ตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดของตัวเองและครอบครัว ออกทำงานตั้งแต่เช้าจนค่ำ แต่ละครอบครัวมักจะมีบุตรหลานหลายคนเพราะอาจขาดความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด บุตรหลานมักจะถูกปล่อยให้อยู่กันตามลำพังหรือฝากข้างบ้านดูแลแทน เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแล เด็กต้องช่วยตัวเองต้องพบกับปัญหาต่างๆ มากมาย จึงขาดความอบอุ่นทางใจ บางคนติดยาเสพติด เล่นการพนัน ขาดคนเอาใจใส่ทำให้เด็กบางคน

ไม่ได้เข้าโรงเรียนเพราะไม่มีใบแจ้งเกิด หรือพ่อแม่ฐานะยากจนมากไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน ค่าเรียน ค่าอาหาร ค่ารถ และอื่น ๆ เด็กบางคนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน เพื่อช่วยพ่อแม่หาเงิน

สภาพความเป็นอยู่เด็กจะขาดการเลี้ยงดูที่ดี บางคนเป็นโรคขาดอาหารเพราะไม่พอกินหรือไม่มีจะกิน ทำให้

สุขภาพอนามัยของเด็กไม่ดี เด็กจำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด เพื่อปากท้อง จำเป็นต้องหาเงินเพื่อให้มีกินบรรเทาความหิว ไม่ว่าจะเป็นได้เงินมาโดยสุจริตหรือไม่สุจริตก็ตามก่อให้เกิดอาชญากรรมต่างๆ หรือทำงานบางอาชีพเช่น โสเภณี หญิงบริการ ครอบครัวมักมีปัญหาจากรายได้ที่ต่ำเกิดการทะเลาะเบาะแว้ง พ่อแม่แยกทางกัน พ่อหรือแม่ชอบดื่มเหล้า เล่นการพนัน เด็กจึงขาดที่พึ่งทางใจ ไม่มีความสุขในครอบครัว ขาดผู้ให้การอบรมแนะนำ เด็กจึงมักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตัวเองและผู้อื่น สภาพแวดล้อมทางบ้านมีส่วนทำให้เด็กกระทำผิดกฎหมาย ติดยาเสพติด เล่นการพนัน จากรายงานสรุปผลการวิจัย กรุงเทพมหานคร 2545 พบ

ว่าประมาณครึ่งหนึ่งของผู้กระทำความผิดมีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาส่วนมากต่ำกว่ามัธยมศึกษา อาชีพส่วนมากคือ รับจ้าง กรรมกร และมีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท

จะเห็นได้ว่าปัญหาสังคมสัมพันธ์กับปัญหาเศรษฐกิจและความยากจน นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นทั่วไปในสังคมทุกประเทศ หากสภาพเศรษฐกิจรอบคอบทวีตปัญหาสังคมจะลดลง เด็กมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงและเจริญเติบโตมาในสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของสังคมและประเทศหากมีการวางแผนครอบครัวที่ดีสามารถคุมกำเนิดจำนวนประชากรให้พอเหมาะ การว่างงานมีน้อยความสามารถในการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนก็จะดีขึ้นได้ สิ่งแวดล้อมก็ย่อมจะดีขึ้นด้วย

3. ปัญหามลภาวะและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยเพิ่งจะเริ่มตระหนักและสนใจเกี่ยวกับปัญหามลภาวะและสิ่งแวดล้อม เพราะทุกวันนี้เราจะพบเห็นปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม น้ำเน่าเสีย อากาศร้อนขึ้น อากาศเป็นพิษ ขยะมูลฝอย เสียงที่ทิ้งป่าไม้ถูกถางโค่นเพิ่มขึ้นทุกปีแม้จะมีการปิดป่า สิ่งสวยงามตามธรรมชาติถูกทำลาย นับวันสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากขึ้นเร็วขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมภายในมากขึ้น ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ถูกนำมาใช้ในการผลิตมากขึ้น ของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศประมาณแสนโรง ครึ่งหนึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ ได้ทำลายสภาพแวดล้อมให้เสียจะเห็นได้จากน้ำเน่าเสียในแม่น้ำ ลำคลองต่าง ๆ รวมทั้งแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งก็เริ่มเน่าเสียในบางตอนแล้ว ในเขตกรุงเทพ-บางปะอิน บ้านเรือน ร้านค้า โรงแรมเกิดขึ้นมากมาย แต่ละแห่งปล่อยน้ำเสีย ขยะมีให้พบเห็นทั่วไปทั้งในคลองและตามทางเดินทุกที่ ป้ายรถเมล์กลายเป็นที่ทิ้งขยะ ป้ายขายเลนถูกทำลายกลายเป็นน้ำกั่ง น้ำเสียจากน้ำกั่งทำให้น้ำบริเวณชายฝั่งทะเลเน่าเสีย ทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำวัยอ่อน และในที่สุดป้ายขายเลนจะหมดไป เช่น ที่จังหวัดจันทบุรี ระยอง ชลบุรี เป็นต้น

สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือ อาหารทะเลน้อยลง

นอกจากปัจจัย 4 ที่มนุษย์ทุกคนต้องการแล้ว มนุษย์ยังต้องการสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตในยุคปัจจุบันอีก เช่น รถยนต์ วิทยุ โทรทัศน์ ผงซักฟอก สบู่ เครื่องสำอาง และอีกสารพัดชนิด แล้วมนุษย์ทุกคนยังต้องกิน นอน ขับถ่าย และมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกในชีวิตประจำวัน ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรทั้งนั้นทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์ประดิษฐ์สร้างขึ้นมาทางเทคโนโลยี จะเห็นได้ชัดว่าพื้นที่ในการเพาะปลูกต้องเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตอาหารให้พอเพียงกับประชากรในประเทศและประชากรโลก พื้นที่ป่าจึงถูกบุกรุกเพิ่มเพื่อนำไม้มาสร้างเป็นที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นทุกวันหรือใช้เป็นเชื้อเพลิง มีการทำไร่เลื่อนลอย ลักลอบตัดไม้ ปัจจุบันมีการใช้พื้นที่ป่าไม่ในการสร้างที่พักอาศัย พื้นที่ที่ใช้ในการเกษตรส่วนหนึ่งจึงหายไป เกษตรกรที่ยากจนขายที่ดินของตนแล้วก็ไปบุกรุกป่าส่วนอื่นแทน จากข้อมูลฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย (ทแกลัว ภูเกล้า 2533 : 17) ยืนยันว่ามีหมู่บ้านในเขตป่าสงวน 14,903 หมู่บ้าน หรือประมาณ 1.2 ล้านครัวเรือน คิดเป็นจำนวนคนประมาณ 7-10 ล้านคน ครอบคลุมพื้นที่ 33.38 ล้านไร่ นับเป็นอันตรายต่อสภาวะแวดล้อมมาก จากข้อมูลกรมป่าไม้ (2533) ปรากฏว่าปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ของประเทศลดลงเหลือเพียง 27.7 ของพื้นที่ประเทศ สิ่งที่ตามมาคือปัญหาน้ำท่วมฉับพลันในฤดูฝนในหลายจังหวัด เช่น ที่กะทูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำลายพื้นที่เพาะปลูกและบ้านเรือนเสียหาย นับเป็นมูลค่ามหาศาลและเกิดความแห้งแล้งบางพื้นที่อย่างรุนแรงในฤดูแล้ง ไม่มีฝนตกไม่สามารถปลูกพืชผลได้เช่นเคย ทำให้ผลิตผลน้อยลงเกิดความยากจนในหมู่เกษตรกรระดับล่าง ทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่เป็นเหตุให้กรุงเทพฯ มีประชากรสูงถึง 8 ล้านกว่าคนในปัจจุบัน (พ.ศ. 2533) และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ติดตามมาดังได้กล่าวแล้ว ป่าไม้เมืองไทยเป็นส่วนหนึ่งของป่าทั้งโลก ปัจจุบันเหลือป่าปกคลุมพื้นผิวโลกอยู่เพียง 7 % เท่านั้น ทุก ๆ นาทีป่าไม้จะถูกทำลายไปถึง 400,000 ตารางเมตร ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการสูญเสีย

เสียพื้นที่ป่า คือความสมดุลทางธรรมชาติจะสูญเสียไปยากที่จะกลับคืนเหมือนเดิมในระยะเวลาอันสั้น และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบไปทั่วโลก ในขณะนี้ คือ การเกิดภาวะเรือนกระจก (Greenhouse effect) อาจารย์แสงสันต์ พานิช อธิบายว่าความร้อนที่เพิ่มมากขึ้นในโลกและกำลังจะขยายผลไปเป็นภัยธรรมชาติ อันรุนแรงแบบอื่น มีสาเหตุมาจากก๊าซ 2-3 ชนิดที่ดูดซับกักเก็บความร้อนจากดวงอาทิตย์ในชั้นบรรยากาศ โดยไม่ปล่อยให้ความร้อนระบายออกไปนอกโลก (รุจน์ โกมลบุตร 2533: 17) ทำให้บรรยากาศของโลกมีอุณหภูมิสูงขึ้นคือ

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิดจากการเผาไหม้และถ่านหินมาใช้เป็นพลังงาน ทุกวันนี้นมนุษย์ใช้พลังงานจากน้ำมันและถ่านหินมากขึ้น ทำให้ก๊าซตัวนี้มีปริมาณมากขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันต้นไม้ซึ่งสามารถดูดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไปใช้ก็ถูกมนุษย์ตัดทำลายไม่เว้นวัน ก๊าซตัวนี้จึงเพิ่มมากขึ้นเพราะไม่มีต้นไม้ทำลาย

ก๊าซคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน หรือ CFC เป็นก๊าซที่อยู่ในโฟม เป็นส่วนผสมที่อยู่ในน้ำยาทำความเย็นของแอร์ตู้เย็น เป็นสารขับเคลื่อนผลอยู่ในสเปรย์กระป๋อง เมื่อมนุษย์ใช้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มากขึ้นก๊าซนี้จึงลอยไปอยู่ในบรรยากาศ นอกจากนี้สาร CFC ทำลายชั้นโอโซนในบรรยากาศ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกรองแสงอุลตราไวโอเล็ตที่สองมายังโลกให้จางลง หากแสงอุลตราไวโอเล็ตมีปริมาณมากจะมีอันตราย ทำให้มนุษย์เป็นโรคมะเร็งผิวหนังและตาต้อหรือบอดได้

และก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ซึ่งออกมาจากท่อไอเสียรถต่าง ๆ นอกจากก๊าซเหล่านี้ยังมีก๊าซมีเทนและก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ที่ทำให้ความร้อนของโลกร้อนมากขึ้น คาดว่าใน 10-15 ปีข้างหน้าประเทศยุโรปจะร้อนขึ้น 8°C สหรัฐฯร้อนขึ้น 6°C ส่วนประเทศไทยในภาคเหนือจะร้อนขึ้น $2-4^{\circ}\text{C}$ ปริมาณฝนจะลดลง 30 % การเกษตรของภาคเหนือโดยเฉพาะข้าวซึ่งไม่ค่อยพอใช้อยู่แล้ว ในอนาคตจะขาดน้ำจนทำอะไรไม่ได้

ในภาคกลางจะร้อนมากขึ้นครึ่งองศา จะขาดน้ำที่ไหลจากภาคเหนือ พื้นที่ชลประทานจะไม่มีน้ำไว้ใช้ และเมื่อขาดน้ำไปต้นน้ำเค็มจะทำให้ น้ำเค็มหนุนขึ้นมามากจนถึงปทุมธานี ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำดิบที่ทำน้ำประปาของกรุงเทพฯ น้ำข้าวเสียหาย ความร้อนในโลกที่เพิ่มสูงขึ้น น้ำแข็งจากขั้วโลกละลายทำให้น้ำทะเลขยายตัวท่วมสูงขึ้นทั่วโลกประมาณ 20 ซม. ปากน้ำสมุทรปราการน้ำจะท่วมขึ้นมาถึงลำโรง กรุงเทพฯจะจมน้ำ เพราะน้ำทะเลหนุนจนระบายไม่ออก ส่วนจังหวัดชายฝั่งทะเลทั้งหมด น้ำทะเลจะท่วมทำความเสียหายแก่ชายฝั่ง ตั้งแต่ นครศรีธรรมราช สงขลา ภูเก็ต ระนอง ปายายเลนเสียหาย นาทุ่งเขียบสูงหนีน้ำไปแย่งที่กับนาข้าว ฉะนั้นป่าไม้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่องlobal warming หากมนุษย์เรายังคุกคามป่าเช่นทุกวันนี้ไม่ช้าสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อาศัยปากก็คงจะสูญพันธุ์ไปพร้อมกับป่า น้ำเสียตายพืชสมุนไพรและสัตว์ป่า ประเมินกันว่าปัจจุบันนี้อัตราการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตในป่าอาจสูงถึงครึ่งหนึ่งของสิ่งมีชีวิต พอลิ้นศตวรรษนี้อาจทำให้สิ่งมีชีวิตสูญพันธุ์ไปจากโลกนี้รวมกันแล้วเป็นจำนวนสูงถึง 50 % ของที่เคยมีอยู่ในโลก และผลกระทบที่เกิดจากการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตและป่าไม้จะทำให้ระบบนิเวศวิทยาของสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้เปลี่ยนไปและสุดท้ายอาจนำไปสู่การสูญพันธุ์ของมนุษย์ในที่สุด

ปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ปัญหาอากาศเป็นพิษซึ่งเกิดจากรถยนต์ 70 % โรงงาน 20 % จากจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลทั่วประเทศประมาณ 7 ล้านกว่าคันเฉพาะในกรุงเทพฯประมาณ 2 ล้าน 3 แสนคัน รถจักรยานยนต์ 2 แสนกว่าคัน รถบรรทุกแสนกว่าคัน และรถเมล์อีกมากต่างก็ปล่อยควันดำและควันขาว จนบางแห่งในกรุงเทพเหมือนเมืองในหมอก (พิษ) เช่น บริเวณสี่แยกปทุมวัน วงเวียนใหญ่ ท่าพระ นับว่าเป็นบริเวณที่สารพิษในอากาศสูง จากการตรวจวัดเมื่อปี พ.ศ. 2526-2530 พบว่าปริมาณสารพิษในบรรยากาศทั่วไปของกรุงเทพฯยังอยู่ในระดับที่ยังไม่เกินค่ามาตรฐานที่

กำหนด แต่ปริมาณฝุ่นละอองและคาร์บอนมอนนอกไซด์มีค่าค่อนข้างสูง และสารพิษดังกล่าวมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นด้วยเกิดจากรถยนต์ ซึ่งเป็นแหล่งมลพิษ บริเวณใดที่มีการจราจรหนาแน่นเสี่ยงจากยานยนต์จะดังมาก เช่น ที่เยาวราช ประตูน้ำ จะสูงถึง 84 เดซิเบล ที่ถนนเพชรบุรี บริเวณเก็บเงินทางด่วนมีปริมาณฝุ่นละอองในอากาศสูงถึง 46,888 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ถนนพระราม 4 บริเวณด่านเก็บเงินทางด่วนมีปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ 2,500 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ในขณะที่มาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองในอากาศกำหนดไว้เพียง 330 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ 2533: 13) สำหรับปริมาณตะกั่วพบว่าบริเวณริมถนนในกรุงเทพฯ ปี พ.ศ. 2527 ค่าเฉลี่ยทั่วไปไม่เกิน 6 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ส่วนซิลเฟอร์ไดออกไซด์และไนโตรเจนออกไซด์ยังอยู่ในระดับต่ำ จะเห็นได้ว่ายานพาหนะเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศมากกว่าโรงงานอุตสาหกรรม จากที่พบเห็นทั่วไปประชาชนที่นั่งรถเมล์จะมีอาการง่วงนอน มีมึนง ไม่อยากทำอะไร อ่อนเพลีย เด็กเป็นโรคภูมิแพ้เกิดจากฝุ่นละอองมากขึ้น โรคปอดและมะเร็งมากเป็นผลมาจากก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์และสารตะกั่ว จากการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลพบว่าเด็กกรุงเทพฯ มี IQ ต่ำลงกว่าเด็กเมื่อ 10 ปีที่แล้ว

มลพิษทางน้ำ ความเสื่อมโทรมจากแหล่งน้ำนับว่ารุนแรงเพิ่มขึ้นทุกวันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ทำให้คุณภาพของน้ำทั้งน้ำจืดและน้ำทะเลอยู่ในสภาพที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ แต่ละคนเฉลี่ยแล้วใช้น้ำวันละประมาณ 1.2 ลูกบาศก์เมตร น้ำเสียที่เกิดจากคนนี้จะไหลไปรวมกันที่คลองหรือแม่น้ำโดยตรง จากการสำรวจพบว่าระดับความสกปรกของแหล่งน้ำสูง จะเห็นได้จากคลองต่าง ๆ ที่ดินเนินแคบลงสีของน้ำเปลี่ยนไปเป็นสีดำค้ำ เหม็น มีเศษขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลสารพัดชนิด จากข้อมูลที่ปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำเจ้าพระยาจากแหล่งอุตสาหกรรม 25 % จะเป็นพวกสารโลหะ เช่น ปรอท ตะกั่ว และสารแขวนลอยต่าง ๆ จากแหล่งชุมชน 75 % เป็นบ้านเรือน

40 % นอกนั้นมาจากร้านค้า ตลาด โรงแรม โรงพยาบาล ฯลฯ แม้ว่าน้ำที่ปล่อยมาจากแหล่งอุตสาหกรรมจะมีเปอร์เซ็นต์น้อยกว่าน้ำที่มาจากแหล่งชุมชนแต่ความเป็นพิษมากกว่า ส่วนน้ำที่ปล่อยจากแหล่งชุมชนบางแห่งพบว่ามีการปล่อยอุจจาระออกมาตามท่อทิ้งลงแม่น้ำเลย เป็นการแพร่กระจายเชื้อโรคเช่น น้ำในบริเวณท่าเรือคลองเตยมีปริมาณแบคทีเรียโคลิฟอร์มที่ทำให้เกิดท้องร่วงถึงประมาณ 727,000 ตัวต่อน้ำ 1 ซีซี ซึ่งมากเท่ากับในอุจจาระสด ๆ ปกติน้ำดิบที่ใช้ทำน้ำประปาจะมีแบคทีเรียดังกล่าวไม่เกิน 5,000 ตัวต่อน้ำ 1 ซีซี (สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ)

ชายหาดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม แต่ปัจจุบันนี้ชายหาดหลายแห่งในประเทศไทยกำลังถูกทำลายให้เสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่เมืองไทยเปิดการท่องเที่ยว มีการทิ้งขยะมูลฝอยปล่อยสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงสู่ทะเลเลยทำให้ชายหาดสกปรกและสิ่งมีชีวิตในน้ำทะเลถูกทำลาย แนวปะการังของไทยที่สวยงามกำลังถูกทำลายจากผู้ที่ไม่เห็นแก่ได้ และไม่เข้าใจถึงความสำคัญของแนวปะการังที่สัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิตอื่นในน้ำทะเล จากการสัมมนารายงานว่าปะการังจะหมดไปจากโลกในอีก 10 ปีข้างหน้า เพราะปะการังถูกทำลายไปจากโลก 4 % ทุกปี

ปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศปัจจุบันมีประมาณไม่ต่ำกว่าวันละ 11,200 ตัน เป็นขยะในเขตกรุงเทพฯ ประมาณ 5,200 ตัน และเพิ่มเป็นวันละ 5,500 ตันในปี 2534 ประมาณว่าแต่ละคนในกรุงเทพฯ สร้างขยะคนละประมาณ 0.5-0.8 กก./วัน แต่ทางกรุงเทพมหานครสามารถเก็บขยะได้วันละ 4,000 ตัน ฉะนั้นจะมีขยะเหลือค้างอยู่ตามที่ต่าง ๆ อีกวันละประมาณ 1,000 ตัน ขยะส่วนใหญ่มาจากบ้านเรือนมากที่สุด ร้านค้า ตลาด โรงแรม สำนักงานและโรงงานอุตสาหกรรม ขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลทั่วประเทศรวมทั้งเมืองพัทยาประมาณ 3,000 ตัน/วัน และเขตสุขาภิบาลต่าง ๆ ประมาณ 3,400 ตัน/วัน นอกจากนี้ยังมีขยะมูลฝอยในชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลและตามตรอกซอยที่เข้าไปเก็บขยะไม่ถึง รวมทั้งขยะในแม่น้ำ ลำคลองอีกเป็นจำนวนมาก แน่นอน

ว่าความสกปรกจากขยะมูลฝอยที่ถูกกองทิ้งไว้ตามแหล่งต่าง ๆ ย่อมเป็นปัญหาสำคัญที่คนในเมืองประสบอยู่ สิ่งปฏิญญเหล่านี้เมื่อปริมาณเพิ่มมากขึ้นและไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธีย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อสุขภาพอนามัยให้เสื่อมโทรมยิ่งขึ้น (วารสารวิจัยสภาวะแวดล้อม 2532:6)

แต่ละวันทั่วโลกมีขยะออกมามากนับเป็นหลายล้านตัน เนื่องจากมีประชากรเพิ่มมากขึ้น แต่ขยะอีกประเภทหนึ่งซึ่งกำลังเป็นปัญหาระดับโลก คือขยะเคมีหรือขยะที่มีพิษซึ่งเกิดจากกิจกรรมอุตสาหกรรมในประเทศอุตสาหกรรมนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ปัญหาที่ตามมาในการกำจัดขยะที่เป็นสารพิษ คือหาที่ทิ้งไม่ได้หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก จึงมีการนำขยะเคมีไปทิ้งตามแม่น้ำ ทะเลที่ไกลออกไป หรือหาวิธีต่าง ๆ เช่น ส่งมาในรูปบริษัทส่งของไปทิ้งขยะประเทศที่ด้อยพัฒนา บางประเทศจะไปตั้งโรงงานเพื่อ

ทิ้งขยะเคมีในประเทศที่ไม่เข้มงวดในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษจากโรงงาน (เรค สตาร์)

จะเห็นได้ว่าโลกกำลังอยู่ในภาวะอันตราย ดังนั้นทุกคนต้องร่วมมือกันไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมให้เสื่อมโทรมมากไปกว่านี้ และช่วยกันดูแลรักษาให้สิ่งแวดล้อมกลับฟื้นคืนสู่สภาพเดิม ช่วยกันปลูกต้นไม้แม้อากาศเป็นพิษในอีก 10 ปีข้างหน้าหากปัญหาเรือนกระจกไม่สามารถแก้ไขได้อะไรจะเกิดขึ้นกับมนุษย์ ประเมินว่าถ้าจะแก้อากาศที่เป็นพิษให้กลับดีต้องใช้เงินสูงถึง 50 พันล้านเหรียญ ต้องใช้พื้นที่ปลูกต้นไม้รวมกันเท่ากับประเทศออสเตรเลียทั้งประเทศ

ดังนั้นศัตรูที่สำคัญในการทำลายสิ่งแวดล้อมก็คือมนุษย์เรานั่นเอง ฉะนั้นการลดปริมาณมนุษย์ลงให้ได้สัดส่วนพอเหมาะกับสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

□

คำอธิบาย

- สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มองเห็นได้และไม่สามารถจะเห็นได้ (ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ)

- มลภาวะ เป็นผลจากการกระทำใด ๆ ของมนุษย์

ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในธรรมชาติ และมีผลต่อการดำรงชีวิตต่อสิ่งมีชีวิตตลอดจนวัตถุต่าง ๆ หรือทำลายความสวยงามตามธรรมชาติ

- คุณกำเนิด คือ การวิธีใดที่ป้องกันการตั้งครุภักซ์คราวหรือถาวร

ข้อเสนอแนะ

การแก้ไขสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นนั้นเป็นเรื่องยากที่จะปฏิบัติ และต้องลงทุนสูงมากแต่ก็สามารถทำได้โดยสองทาง

โดยส่วนตัว

หากทุกคนช่วยกันแก้ไข เราทำได้
เวลาแปรงฟันไม่ให้น้ำก๊อกไหลไปเรื่อย ๆ
ล้างหน้า อาบน้ำด้วยฝักบัวประหยัดกว่าตักน้ำราด
ใช้ส้วมชักโครกเมื่อจำเป็นประหยัดได้ครั้งละ 15 ลิตร หรือ
ใช้ส้วมแบบตักน้ำราด
ดื่มน้ำให้หมดแก้ว กินข้าวให้หมดจานไม่เหลือทิ้ง
ขึ้นรถเมล์สลับกับขับรถส่วนตัวเพื่อประหยัดน้ำมัน
ไม่ควรเปิดไฟทิ้งไว้ ปิดวิทยุ ทีวีเมื่อไม่ดูถอดปลั๊กออกด้วย
ไม่ควรรีดผ้าครั้งละตัวรวมรีดทีเดียว
ล้างจาน ชาม ครั้งละหลายใบ
ล้างรถด้วยฟองน้ำเช็ดกับน้ำ 2 ถัง ประหยัดน้ำได้ครั้งละ
300 ลิตร
กระดาดทุกชิ้นใช้ให้คุ้มก่อนทิ้ง 1 แผ่น หมายถึง 1 ส่วน
ของต้นไม้
ใช้สิ่งอื่นแทนไฟไหม้ เช่น ใบตอง กระดาด
งดการใช้สเปรย์กระป๋อง เปิดแอร์ให้น้อยที่สุด

มีอีกมากที่ต้องแก้ไข ทางแก้ทางหนึ่ง อะไรไม่ควรซื้ออย่า
ไปพิไรซื้อ จะได้ผลิตน้อยลง กินน้อยลง ใช้น้อยลง ทั้ง
น้อยลง

ลดความเห็นแก่ได้และมักง่าย

โดยส่วนรวม

หากทุกหน่วยช่วยกันแก้ไข เราอดแน่
ให้ความรู้ความเข้าใจความเป็นไปของธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
สร้างจิตสำนึกอนุรักษ์ ประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับคนทุกระดับ
ตั้งแต่เด็ก อาจใช้เวลานาน 80 ปีนับจากวันนี้
(เท่าอายุคน)
บังคับให้ทุกครอบครัวมีลูก 1-2 คน หรือไม่มีเลย
ลดการทำลายป่าไม้ ไม่ทำลายแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม
แหล่งต้นน้ำ
ประหยัดพลังงานทุกชนิด น้ำ น้ำมัน ไฟฟ้า
ผู้รักษากฎหมายปฏิบัติงานโดยเคร่งครัด เช่น ตำรวจ
งดการผลิตและไม่ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดพิษ เช่น โฟม
เพิ่มธรรมชาติให้มากขึ้น ปลูกต้นไม้ ไม่ฆ่าสัตว์ป่า
รักษาสัตว์ป่าให้เหมือนเดิมมากที่สุด น้ำ อากาศ
ทุกคนต้องแก้ไขจิตใจก่อน จิตใจดี การศึกษาดี รายได้ดี
คุณภาพชีวิตดี สิ่งแวดล้อมดี ■■

บรรณานุกรม

- การสัมมนาวิชาการ “การจัดการศึกษาเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ณ โรงแรม
บางกอกพาเลส วันที่ 28-30 พ.ย. 2533 (เทปบันทึกเสียง)
“ขยะมูลฝอย” วารสารวิจัยสภาวะแวดล้อม 11, 1, มิถุนายน 2532 หน้า 1-100.
ชาติค, นาฬิร ความสัมพันธ์ระหว่างประชากร สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ แปลโดย
มยุรี นกยูงทอง กรุงเทพฯ ยูเอ็นเอฟ.พี.เอ. 2533.
ทแก้ว ภูกล้า “น้ำผึ้งอีกหนึ่งหยด” ไทยรัฐ 19 ธันวาคม 2533 หน้า 17.
เทียนฉาย กิระนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย รายงานสรุปผลการวิจัยกรุงเทพมหานคร 2545 กรุงเทพฯ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529.

ภัตตร ลิมานนท์ **ข้อคิดจากวันประชากรโลก** กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

รุจน์ โกมลบุตร **“ผ่อนความร้อนโลกเพื่ออนาคตที่ดีกว่า”** **ไทยรัฐ** 6 ธันวาคม 2533 หน้า 1, 17
เรด สตาร์ **“โลกอันตราย”** **รัฐอบตัว** 4, 41, มิถุนายน 2532 หน้า 50,69.

“เศรษฐกิจทั่วไป” **สรุปข่าวธุรกิจ (ธนาคารกสิกรไทย)** 20, 1-24, มกราคม-ธันวาคม 2532

“เศรษฐกิจทั่วไป” **สรุปข่าวธุรกิจ (ธนาคารกสิกรไทย)** 21, 1-24, มกราคม-ธันวาคม 2533

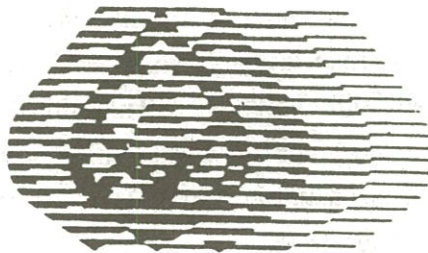
สถานภาพอาชญากรรมของทั่วราชอาณาจักร ม.ค.-ต.ค. 2533 กรุงเทพฯ กองวิจัยและวางแผน
กรมตำรวจ 2533.

“สหสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อมทรัพยากรป่าไม้” ใน **จุฬาวិชาการ 2533** กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

สันทัด เสริมศรี **“การเสื่อมของสิ่งแวดล้อมเนื่องจากการเพิ่มประชากร ประชากรศึกษา** 9, 2526.

สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มิดที่มนุษย์?” **สังคมพัฒนา** 1-2, 2533 หน้า 4-5, 13

“สู่สมดุลย์” ใน **จุฬาวิชาการ 2533** กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533

“สู่ทศวรรษแห่งความก้าวหน้าด้วยคุณภาพ และบริการที่เป็นเลิศ”

ก้าวล้ำหน้าด้วยระบบบริการธนาคารคอมพิวเตอร์

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
เพื่อนคู่คิดมิตรคู่บ้าน

สาขาประชาชื่น โทร. 5899922-5